

jo Ulyczioj stow ir hendien dar wiens labay senowifks kampinis Butas, kurio wirfutinis garbingas Iſweizdėjims ogi ir wifl Tyczioimis senowifkay iſklaitytiejie Widaus Itaiſymay labay auſtą Senumą iſliudyja. Sakoma, kad ſis Butas jau pirm pentiū Szintū Metū czion eſas ſtowėjes. Ale ne tiſtay jo Senumo deliey taſ Butas taip minėtinu paſtojo, bet ypacziew todel, kadangi jis apſtingay aplankoma Gaſtūze, ale idant ne fokia praſta Karcziana arba Brangwyno Szinka, bet padori bey garbinga Gaſpada yra, kur pagal Budą Senowės Cziese numarguſiejie Keleiwjei tyką ir atgawinanczė Nakwynę randa. Anoj Gaſpadoj, kuri „milziniſkoi“ wadinama ir toli bey placziew tom Wardu garbawojama yra, koznas Keleiwis jauczias ne kaip swetimoj Wietoj, bet lyg kaip sawo Namuſe arba Buwainėj eſas, kaczieig Puifnybju bey Szwitolu muſu ſio Czieso ten ne daug kas yra matyti. Pirm ſenū Metū ir ſelaujantieje Firſtai, Growai bey firi auſtą Bonai, kadangi per Mieſtel Miltenberg didis pagirts Wofierijōs Wieſkėlis ejo, ſitoj Gaſpadoj lubėdawo Nakwynės jėſkoti ir raſti. Kad jōs Murai paſakoti galėtu, tay mes iſ tūju daug minėtinū Ruſdawimū patirti gautumbim. Ale wieną iſ Daugnės yra Miltenbergio Mieſto Rnygos iſklaiſtuos, o taſ yra ſekſis apie Diuteriu.

Pradžioje ſeſioliktojo Szimteczio gyweno ant sawo auſtōs driutōs Piliēs, ne per daug aſtu nūg paminėtojo Mieſtelio nekurfai Garbės wertafis ir nūbaznas Ritteris bey auſtās ciecorifks Urėdininkſ, Edelmons Eberhart von Erbach wadinams. Ta garbingoji Piliſ dar ir hendien ant tōs pacziōs Wietōs teb'ſtow, o pagirtoji growiſkoi Giminė Erbach dar n'iera iſmiruſi, bet wis dar cziaapat gywena. Ritteris Eberhart von Erbach buwo auſtās Pons, ale jis ir turėjo auſtāy pagirtinas Ypatybes: jis buwo drabus Karzygnſ be Baimės ir be peiktino Paſielgimo ale ſeip praſto bey zemo Budo, aſtriey ant ſawēs patieſ paſidabodams, Tiejā mylėdams ir jam pūlanczius Atlikimus ſu didziū Wiernumu iſpildydams. Taipjau jis ir aſtrej wiernas Krifczionis ir twirtas Sanaris sawo Baznyczioſ buwo, o jis priefſ tai ir ne barēs, kad jiji Baznyczioſ wieniaufiu Sunumi wadinti liubėdawo. Sawo Wieſpaczini bey Iſganhytojui wiſu sawo Gywascziu bey ſu wiſa Nauda ſluzyti, jam graziaufioju jo Atlikimu paſirode, o sawo ritteriſkaji Kardą jis nūg Kloſtoriaus Kunigū ſwentōs Maryjōs Tarnawimui buwo iſwentinti dawēs.

Priefſ pat Wakarą nekuriōs Pawafario Diendſ Mete 1518 parjūjo ſis nūbaznafiſ Ritteris von Erbach, Puſkelio sawo apſarwotū Tarnū Iydeſ, i Mieſtel Miltenberg, o prie anōs „milziniſkōs“ Gaſpadoſ apſiſtojes, jis paſiſafe Gaſpadininkui, kad jis prie jo pernakwoti norys. Ne ſu wiſais Tarnais jis i Namus

izenge, bet, tūju tiſt wiens prie ſawēs palaiſtydamſ kitus triumfu Paliepimu toliaus paſunte. Tarna tykay pajūjo, o ir jū Pons, kone ſuſiraukes iſweizdams, tiſt retą Jodi te kalbėjo. Kas taſ per Aplankymas? Del ko taſ Tykumas? Kodel ſis ſnekufi Pons ſim Wakare sawo Jodzies ir priefſ Gaſpadi ninką toks ſnyſtis, o i Miſlis lyg nūgrimzes yra? Jifokif norint ſwarbu Atlikimā tur buti apſiēmēs, ſwarbus toks Daiktſ tur jo Szirdi pripildyti. Po Wakarieniēs jis wirfutinoj wienoj Stubelėj anſti Pataloje, ale ne lengwey uzmigti galėdams kartais aifſti Balsu ſu ſawim patim kalbėjo.

Dabar sawo Wakaro Poterius atſilikti pradėjie iſgirſta Edelmons, kaip iſ antrōs Stubelēs, kurią iſplona lentine Siena nūg jo Nakwynės Wietōs te aſtū ſyre, graziū wyriſku Balsu giedota dwafiſka Giesmė atſkambėjo. Giedotojis anapus Siendōs, ant Strunū labay iſmanas ir sawo Balsū ſu puife Muzike wienydams, Ritterio Szirdi didey ſujudino. Szirdi perſizegnojes ir nūbaznay Rankas ſuſiēmēs aſylay do bojo, o koznā Giesmēs Jodi ir geray permanyti galėj Po kožno iſgiedoto Perſimo jis puſaifſtiu Balsu „Amen“ ſafe. Nūbaznafiſ Giedotojis sawo Giesmė pabaiges dar ir paſimelde, wiſus Zmones ſwentaiſiu, Traiciei paliecamodams ir tom Praſymu pabaigdam kad Wieſpats wiſas Szirdis paſlyduſiujū Szwieſty diemiſko Suſimilimo atwertu. „Amen! Amen!“ dingay patwirdindams ſafe Edelmons ir po toſio ſiōs Atgawinimo dabar weikiey ir ſaldziey uzmig

Auſrai užtekejus taſ pats Strunū Skambejims Raimyno grazi Rytmeczio Giesmė Poną Erbacha padingo. Ak toks puifus buwo Szirdziei ſis Rytmet po Girdejimo toſio ſlowingo Giedojimo, po Atſilikim tokiōs Diemo Szluzmōs! Koznas Jodis ir dabar Ritterio Szirdi ſujudino, o ir dabar jis Rankas ſuſiēm su Duſiōs Britarimu „Amen! Amen!“ ſafe. Atſiſt atſirado tyka anapus Siendōs, Edelmons perſizegno dabar greitay atſifele ir prie Gaſpadoriaus nuſiſkubit taji iſklauſinėti pradėjo.

„Kas yra mano Raimynſ wirſuy ſale mano Stubelēs, kūrſ manę sawo Giedojimu, tokiu graziū, dar ne buwan girdejes, taip labay atgawino?“

„Taſ yra kunigifſas Pons, kuri aſ ne pažyſtu, Puſēs žmogifko Amziaus budams ir garbingā Iſweizjimā turys. Jis wakar Wakare triumpay pirm Pone Ritteri, praſtu Wezimeliu ſiczion parwyko ir dabar weikiey toliaus ſelianti; už Czeringe jau jis mofėjo ir Wezimukā kinfyti paliepe.“

„Nueif prie jo ir ſakyl jam, kad aſ jauczios kalbėj eſas, jam už jo ſlowingases Giesmēs ſu sawo Bū pats paſidėkawoti; aſ dādu ji melſti, kad jis Suſi bėjimui tiſt Stundo Bertainukā man dowanotu; nūbazn

amr aš ant Tolynkelawimo štrošnyjos. Ale aš pirma
rnda jam Ranką dūti ir jam i Akis žiūrėti."

elmons Gaspadininkui ant Kulmiū pastuy ejo
wertasės Stubeliōs Duris jam iš Rankū ėme.
stowejo dabar Akis i Akis nūbajnašis Giedotojis
nūbajnašis Ritteris, o ansai ant šiojo linksmo
weitinimo lygiu Szirdingumu atsiliepe.

Kaip išweizdėjo iš Wiršaus ans Giedotojis? Jis
Wo Wyrš widutinio, imanytinay funingo bey stipraus
aloms, trisdešimt ir fokiu pentiu Merū sens. Jo
das, rods ne labay puikus, bet ištėmytins, liudyjo
Szirdies Lengwumą bet ir apie Twirtumą kožnam
emime. Dangel widutinio Gwyasties iškreiske jo
kosios melynosios Akys; jo tamsbruniejie Plaukai
dziez apwainikawo Kaktōs wiršutini Kraštą bey
taji driutaji Sprandą. Jo Burna mokejo gražiez
beti. Tas wisas Pawidals Edemonui didey patiko
wadare, kad jo Szirdis tam funigiskam Wyrui tūjaus
glaude.

"Aš parėjau, garbingasis Tėwe, Jums už tą Du-
ejš Atgawinimą pasidėkawoti, kuri Jus man paga-
ajot. O kaczieig man Gaspadorius sake, kad Jus
binatės toliaus kelianti, ogi ir aš patš Sztroką
ai, tay tacziau aš širdingay melsti norėjau, kad Jus
ma dar wieną tokią Giesmę pagiedotumbit. Mano
ybia troškta gwyosiods Weršmės, kuri iš Jusū Du-
šis tefa."

"Toki Troškimą gwoju Wandenimi nuramdyti jut
Kaltybe mano Stono paliępa. Prięgtam Muzike
yra suwerta, kad ji žmogaus Szirdi aukštyn iš-
aju ir czystytu."

Tūjaus pradėjo tas Wyrš giedoti ir Rankliū Skam-
jimu jawo Balsui pritarti. Žodziei tōs šlowingo-
s Giesmės buvo Liaupšinimas šwentošios Dwasės
Meldimas Malonės naujojo Atgimimo, jeib iš tojo
sitikejimas ant Pelnymo Kristaus augtu ir pra-
jtu. Macningay jie Ritterio sujubintaję Szirdi nu-
were; Ašaras iš Akis išsiglostydams jis wél wis tikt
Amen! Amen!" sakyti te galėjo.

Dėkawodams Edemons Giedotojui dabar Rankas
iešais ištiese; abu Wyrū, kits kitam i Akis žiūrė-
amu, Dušiomis abelnay susiwienyo. Tay Ritteris
pradėjo kalbėti ir tare: "Jusū šlowingoji Giesmė man
am Klausymai Priežasties dūda: Ką Jus dumojat
apie Moflą šwentojo Augustyno, kad mes per Patutą
y gerus Darbus ne galintis nūg Griekū walni pa-
loti, bet wienat per Suderinimo Apierą Jėzaus Kri-
šaus, kadangi žmogiskioji Motura per pirmaji Susi-
riešyjiną judirgusi pastojusi ir wisam geram Darbui
betinfanti esanti?" Dwasiskasis Pons linksmu Weidu
kaipo atsiliepe: "Man rods, kad Jus ne tiktay nū-
bajnojo Lizejimo, bet ir gerą Dalįką aukštejnio dwa-

šisto Pamoklo sawyje turit, todėl aš su Jumis galiu
kalbėti kaip su Wyrū, man lygiu." Ritteris tam pri-
tardams su Galwa linkterėjo, o Kunigs gražę Kalbą
pradėjo apie Baznycziods senūsius Tėwus kalbėti, iš-
feldams ir pagirdams labjausiez Moflą bey Pelnymą
Augustyno, kuri jis po šwentojo Apaštalo Powilo per
wyrjaušyji Baznycziods Kunigaitšti bey per czystosios
Wierōs stipriausyji Stulpą išrado.

Tas Susikalbėjims ilgiaus, ne kaip abu Wyrū
buwu mislyjusu — bene keletą Stundū — buwu
trukęs, taip Gziesas jiemdwiem ne pailgo. Tay Ga-
spadorius nusidwydams pas jūsius izenge ir klause,
ar Wezimelis wél turys nukinkytš, o Arkliei wél tu-
rintis nubalnoti tapti; Kuczere funigisko Bono jau
esas Rimasti pametęs, o Ritterio Bursas didey ru-
pestings pastojęs, nesa abu jinojo, laip labay štrošningu
jū Ponudu hitam Rytmetyje buwu.

"Te gelba dabar Jėzus bey šwentoji Maryja!"
jusuko Edemons staigiez pašokdams ir ilgojo Užtru-
kimo deltiay išnūgšdams. "Jusū mandagioji ir Diewui
pamiegstancioji Kalba manę taip nutwėrusi laike bey
užtrukino, kad aš ir sawo apšiemusiojo Darbo užmiršau,
o mano Apšiemimas ir yra nūbajnas bey Diewui pa-
miegstas; Jus džiaugšitės, garbingasis Tėwe, apie taji
girdėdami."

"Argi aš jau dabar galėcziau patirti gauti, miels
Bone, kas tas per šlyjas Darbs yra, kuri Jus ap-
šiemė?"

"At beje, Jus man ant to Darbo dar ir sawo
Peržegnojiną drauge dūti turit, jeib tajai ant Diewo
Garbės bey šwentaiciei Motynai, tai esti musū Baz-
nycziai, ant Naudōs pasisektu!" (Dar ne wiskas.)

Wisofia Žinia.

— Apie musū Wiešpati Karaliu Ciecoryu pasako-
jama, kad jis Szirdyje tą Wisli turis, Ponui Diewui
ant Garbės kaip Dėkawonės Apierą už tai, kad jis jam
taip maloningay pristojęs, sawo Žemės Neprietelius per-
galėti, Berlyno Mieste šlowingą Baznyczią pabudawoti.

— Pirštas Bismarkis yra Ciecorystės Saimui
apsakęs, kad Ciecorius jau toliaus ne noris prie Wo-
piežiaus sawo Pasuntini prilaikyti, kadangi Ciecorystės
Waldziai ne galima, su Wopiežiumi i Sutikimą pareiti
arba su jūm ir tikt kiel išmintingay susišnekėti.

— Hannoverio buwėšis Karalius, kirs taip ilgay
Dštreikiū Žemėje laikęs, o ir dar laikos, taisos dabar i
Paryža nusikafinti ir tenay sawo Būwi pasidarinti.

— Kunigs Kwištorps iš Dukerow Brandenburgio
Prowincōs yra musū Ciecoryni, Kronprincui, wisiems
Wokietijōs Kunigaitšcziams ir Wiešpacziamis kaip ir

wisems Wofietijōs Saimo Diputiertams Maldos Gro-
matą nurasēs, kad jie ben Darbininkū ant Gelžkelių
sustimldami už tai rupintu, kad tie šventomis Dienomis,
Dienomis Atilsiēs, gautu nū sawo Juugo toj Dienoj
walni pastoti.

— Hannoverio Mieste yra tame Bute, kur Va-
triunos daromos, Parakas 24 Nowemberi užsidegēs.
Loftai nusidawe wienam Žalnieriui Baczką su Paraku
beritinant ir 140 Moterims Patriunas be darant.
Aną Žmogū Parako Plyšimas sudraše, lyg taipojau
ir wiena Moterisše sawo Gynasi cizonay prapulse,
bet wiens Unterofficiers, trys Žalnieriai ir ašūnijos
Moterēs, tangi iš Wiso 12 Žmoniū radosi dides su-
bėdawoti. Kofiu Budu Paraks tenay ussidegēs, Nieks
ne žino.

— Po Swietą yra ta Kalba per melagisfus
Agentus pasidariusi, buk Wofietijōs šwiežioje Elsa so
bey Piotringiū Prowincūse Žmoniū dides Reikals
ēsas, ir kad todėl musū Karalystēs Waldzia kožuam
Žmogū, kūr iš musū Prowincōs tenay nukelias ir
saw tenay Buwi pasiliktinay pasidarys, ketanti pirm-
jaušay Kelionēs Raštas užmokėti, o potam ten ir
Szmotą Lauko nudalyti. Ale musū Bons Oberprezi-
dentas von Horn yra per Ceitungas bey Amtsblatus
Upsakymą išleides, kad tai wis tikt Melai ēsą, ir kad
todėl Nieks tokiomis pramanytomis Kalbomis ne dūtus
iššwadziodontis.

— Musū wofisfos Ceitungos pasokoj, kad Pradžioj
šio praejusiojo Nowemberio Mēnesio wienoj Kaltyj
Wietra 5 Baltis ant Mariū apwertusi. Jš dešimt

Zwejų, kurie šitose Waltyse anoj Kaltyj radęsi,
wiens Rytumetyj gyms išgelbētas, kiti dewyni wisi
šlende. Wiens tujų burwo su Wirwe prie Wa-
prisirisēs, ale tacziau tikt tarp Wilniū sawo Dwa-
leides. Žmonēs antroj Dienoj jo Lawoną dar
Walties priristą rado. Kitū Ruskendasiujū Law-
dar n'atrasiti. Jš kur šitie Zwejai burwē anos
tungos ne pasafoj.

— Jš Liundunēs Miesto pareit ta Žinia, kad
lanto Prowincoje Wales yra Pietnyezioj 20 tgi-
wemberi wiename afmeniniū Angliū Rastme angl-
Garai staigai ussidegē ir šitame po Žeme nušda-
šime Garū Pasiplaškinime 14 Žmoniū Galg

— Ant Stalupėnū Gelžkeldwario yra Pe-
czioj 28 taji Nowemberi triudnas Nusitifikimas pasida-
Wiens prastas Žmogus norėjo ant Ziegoriaus
šepiū su Gelžkelio Wežimū Trukiū i Trakėnus kelio
Ale jis Mazumą pasiwelawēs hoko i Wežimą Tru-
jau eiti pradėjus. Tay jis paslysdams po Wežimu
pūle, o Žmonēs ji kaip sutriuškintą Lawoną iš
Wežimu ištraufe.

Preke Karaliauczuje 12. Decemberi.

Ant Turgaus Jawū menfay pareit. Kwiecziei 7
78 Sgr. Rugiei 54—58 Sgr. Mieziei, dib., 53—56 Sgr.
Mieziei, mai., 50—53 Sgr. Awijos 40—44 Sgr.
niei, rain., — Sgr., Žirniei, balt., 80—82 Sgr.
putes 23—26 Sgr. Szienis 33—35 Sgr. Entn.
Sziandai 21 1/4—22 1/2 Sgr. Entn. Swiestas 13—15 Sgr.
Swara. Kiausiei 9—10 Sgr. Mandelis.

Tikrasis Glesneriszkasis Traufimo ir Gydyimo Plosteris*),

(šei p niekam ne pažistama)
Liekarstwa su tūm Stempeliu:

M. RINGELHARDT

ant Dieželēs yra aukšciausiu Liekoriskū Wy-
riausybū permėgintas ir priwelytas pries-
Kauligę, pries Gelimą, Gumbus, Dederwines, Wistakius, Prišalimo, Paputimus, pries wisas
atwiras, patrustancijas, Prišalimo ir Nusibeginimo ligas ir Nesweikatas, pries Prasigulėjimus, Karšezio, Ži-
metimus, Putmenas ic. ic. ir yra prie wisū šitū ligū per sawo greitay ir tikray gydancią Syla garbingay ištrodes.

*) Tikrasis, su Sztempeliu: **M. RINGELHARDT**

ant Diežēs paženklintasis Plosterius, po 5 Sgr. Diezele kastojašis
gaunamas Šilšėje wienat karaliskoje Aptėkoje, wadinamoj
„Zur Krone“, aukštoje Ulyezioje 26, kone wisay ties ciecoriskūju Pustu.
Fabrike Gohlis pale Leipzig.

Dabofit: Be wiršuy minėtojo Sztempelio Plosteris ne tikrasis.

Priminimas.

Senasis Metas baigias. Prieteliei, ne ussigaiškite kožnas sawo Kelewi iš Naujo ant sawo
Pusto apšiteliūti. **Kurfatis.**

Verantwortlicher Redacteur: Professor Fr. Kurschat
in Königsberg.

Verlag und Druck von Emil Kautenberg
in Königsberg.